

M.Ed. Semester - 3 (CBCS) Examination
Nov/Dec-2023 (NEW COURSE)
Elements of Bhartiya Chintan (Spl Core (New))

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

વિભાગ-૧

- પ્રશ્ન.૧ નીચેના ત્રણ માંથી બે પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 750 શબ્દોમાં આપો. (૨૦)
1. મૂલ્ય શું છે? તે ક્યાંથી ઉત્પન્ન થાય છે? મૂલ્યને દાર્શનિક પરિપ્રેક્ષ્યમાં સમજાવો.
 2. પાંચ મુખ્ય ગુણો (virtues) અને તે મનુષ્યમાં કેવી રીતે વિકસાવી શકાય તે વિષે સમજાવો.
 3. સમાજશાસ્ત્રીય પરિપ્રેક્ષ્યના સંદર્ભમાં મૂલ્યોનું વર્ણન કરો.
- પ્રશ્ન.૨(અ) નીચેના ત્રણ માંથી બે પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 125 શબ્દોમાં આપો. (૧૦)
1. 'વર્તમાન યુગમાં મૂલ્ય શિક્ષણની જરૂર છે' સમજાવો.
 2. તમારી મૂળભૂત ફરજો શું છે તે વિગતવાર સમજાવો.
 3. ભારતીય સંસ્કૃતિમાં મૂલ્યનું મહત્વ સમજાવો.
- પ્રશ્ન.૨(બ) નીચેના 05 પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ લખો. (0૫)
1. મૂલ્ય વિકાસ અભિગમ આપનાર શિક્ષણવિદનું નામ આપો.
 2. NEP 2020 માં કયા મૂલ્યો સૂચવવામાં આવ્યા છે (માત્ર ચાર નામ)
 3. શું સાચું છે અને શું ખોટું તે નક્કી કરવું તે મૂલ્યનો _____ પરિપ્રેક્ષ્ય છે?
 4. અહિંસાની વ્યાખ્યા આપો.
 5. મૂલ્યની વ્યાખ્યા આપો.

વિભાગ-૨

- પ્રશ્ન.૩ નીચેના ત્રણ માંથી બે પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 750 શબ્દોમાં આપો. (૨૦)
1. ભગવદ ગીતામાં સમજાવેલ સ્થિતપ્રજ્ઞના લક્ષણોનું વર્ણન કરો.
 2. સમાજ અને પોતાના માટે જે સામાજિક, નૈતિક અને આધ્યાત્મિક મૂલ્યો હોવા જોઈએ તે સમજાવો.
 3. અસ્ટાંગમાર્ગને તેને અનુસરવા માટેના ઉદાહરણો સાથે સમજાવો.
- પ્રશ્ન.૪(અ) નીચેના ત્રણ માંથી બે પ્રશ્નોનાં જવાબ આશરે 125 શબ્દોમાં આપો. (૧૦)
1. આર્યસ્ત્ય શું છે? વિગતવાર સમજાવો.
 2. ગુરુગ્રંથ સાહેબની - કિરથ, સુનસત, પૌગત અને જીવનમુક્તિનો ખ્યાલ સમજાવો.
 3. મૂલ્ય સંકટ(crisis)ના કારણો સમજાવો.
- પ્રશ્ન.૪(બ) નીચેના 05 પ્રશ્નોનાં ટૂંકમાં જવાબ લખો. (0૫)
1. બાળકો માટે મૂલ્ય શિક્ષણ આપતી બે વાર્તાઓના નામ આપો.
 2. મૂલ્ય શિક્ષણ માટે ડિબેટનો વિષય આપો.
 3. બે સામાજિક મૂલ્યોને નામ આપો.
 4. નિષ્કામ કર્મ શું છે?
 5. સ્વધર્મ એટલે શું?

ENGLISH VERSION

SECTION-1

- Que.1 Answer any two out of three from the following questions in 750 words. (20)
1. What is value? Where does it come from? Write a Philosophical perspective of value.
 2. Explain five cardinal virtues, and how they can be developed in human beings.
 3. Describe values in reference to the Sociological Perspective.
- Que.2(A) Answer any two out of three from the following questions in about 125 words. (10)
1. 'There is a need for value education in the present era' Explain.
 2. What are your fundamental duties explain in detail.
 3. Explain the importance of value in Indian culture.
- Que.2(B) Answer the following five questions in short. (05)
1. Give the name of an educationalist who gave a value development approach.
 2. Which Values are indicated in NEP 2020 (Name only Four)
 3. To decide What is right and what is wrong is _____ perspective of value?
 4. Give a definition of Ahimsa.
 5. Give a definition of value.

SECTION-2

- Que.3 Answer any two out of three from the following questions in 750 words. (20)
1. Describe characteristics of Sthitpragya explained in Bhagvad Gita.
 2. Explain the Social, Moral, and spiritual values one should have for society and oneself.
 3. Explain Astangmarg with examples to follow it.
- Que.4(A) Answer any two out of three from the following questions in about 125 words. (10)
1. What is Aryastya? Explain in detail.
 2. Explain Gurugranth Sahib's - Concept of Kirath, Sunsat, Paugat & Jivanmukti.
 3. Explain the Causes of the value crisis.
- Que.4(B) Answer the following five questions in short. (05)
1. Give names of two stories for value education for children.
 2. Give a Topic of debate for value education.
 3. Name two social values.
 4. What is Nishkam Karma?
 5. What is Swadharma?
